

The Gleaner

Vol 25 (2005)

In Memoriam of Philippos Iliou

Χρονικά – Ειδήσεις

eranistes eranistes

doi: [10.12681/er.105](https://doi.org/10.12681/er.105)

To cite this article:

eranistes, eranistes. (2005). Χρονικά – Ειδήσεις:

- Η ΙΘ' Γενική Συνέλευση του Ο.Μ.Ε.Δ.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Μ.Ε.Δ. των ετών 2004-2005
- Το Ψήφισμα του Ο.Μ.Ε.Δ. για το θάνατο του Φίλιππου Ήλιου
- Γιώργος Γ Άλισανδράτος (1915-2004)
- Εκατό χρόνια από τη γέννηση του Κ.Θ. Δημαρά
- Έργογραφία Κ.Θ. Δημαρά, 1917-2004
- Βιβλιογραφία Κοραή 2006
- Διακόσια χρόνια από το θάνατο του Ευγένιου Βούλγαρη
- Το 12ο Διεθνές Συνέδριο για το Διαφωτισμό (Montpellier 8-15 Ιουλίου 2007)

The Gleaner, 25, 447-453. <https://doi.org/10.12681/er.105>

Χρονικά - Ειδήσεις

Η 10^η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ Ο.Μ.Ε.Δ.

Η 10^η Γ.Σ. του Ο.Μ.Ε.Δ. πραγματοποιήθηκε την 8η Ιανουαρίου 2004, με πρόεδρο τὸν κύριο Βασίλειο Παναγιωτόπουλο και γραμματέα τὴν κυρία Μάχη Παϊζή-Ἀποστολοπούλου. Θέματα ἡμερησίας διάταξης ἦταν: 1. Ἀπολογισμὸς ἀπερχομένου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, 2. Ἐκθεση Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, 3. Ἐκλογή Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, 4. Μερικὴ ἀνανέωση τοῦ Δ.Σ., 5. Προτάσεις μελῶν.

Στὴν ἀρχὴ τῆς συνεδρίας ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Ὁμίλου κύριος Δημήτρης Ἀποστολόπουλος παρουσίασε τὴν Ἐκθεση πεπραγμένων τοῦ Δ.Σ. τῶν ἐτῶν 2001-2003. Θύμισε πρῶτα τὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. καὶ τῆς πρώτης κυκλοφορίας τοῦ Ἑρانيστῆ: ὁ Ὁμιλος Μελέτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Διαφωτισμοῦ ἱδρύθηκε τὸ 1962 ἀλλὰ ἡ ἐπιστημονικὴ του παρουσία μὲ τὸ περιοδικό του, τὸν Ἑρانيστῆ, ἄρχισε ἀπὸ τὴν ἀμέσως ἐπόμενη χρονιά, στὸ τέλος τῆς ὁποίας εἶχε ὀλοκληρωθεῖ ὁ πρῶτος τόμος τοῦ περιοδικοῦ. Τὰ θύμισε γιὰ νὰ ὑπογραμμίσει πῶς στὰ τέλη τοῦ 2003 συμπληρώθηκαν σαράντα ἓνα χρόνια ζωῆς ἑνὸς ἐπιστημονικοῦ ὁμίλου καὶ σαράντα χρόνια ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ πρώτου τόμου τοῦ περιοδικοῦ του. Μιὰ ἐπέτειος πού τὸ Δ.Σ. θέλησε νὰ τὴν τιμήσει. Ἀποφασίστηκε ἔτσι ὁ 24ος τόμος τοῦ περιοδικοῦ νὰ ἔχει ἕναν πανηγυρικὸ χαρακτήρα: νὰ ὑπάρχουν κείμενα πού νὰ ἀναφέρονται στὴν ἱστορία τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. καὶ —τὴ μικρὴ ἱστορία— τοῦ Ἑρانيστῆ, νὰ κληθοῦν νὰ δώσουν συνεργασία κάποιοι ἀπὸ

τοὺς πρώτους συνεργάτες τοῦ περιοδικοῦ κτλ.

Οἱ φιλόδοξοι αὐτοὶ στόχοι ἐπέφεραν μιὰ μικρὴ καθυστέρηση στὴν ἔκδοση τοῦ τόμου· καθυστέρηση πού θὰ τὴν ἰσορροπήσει τὸ γεγονός ὅτι ὁ νέος, πανηγυρικός, τόμος τοῦ περιοδικοῦ θὰ κυκλοφορήσει στὸ ἐξίσου σημαντικὸ γιὰ τὸν Ο.Μ.Ε.Δ. καὶ τὸ περιοδικό του ἔτος, τὸ 2004, τὴν 21η Μαΐου τοῦ ὁποίου συμπληρώνονται ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Κ. Θ. Δημαρᾶ.

Ἄντι τοῦ τόμου τοῦ Ἑρانيστῆ, πού κατὰ παράδοση τὴν τελευταία δεκαετία προσφέρεται στὰ μέλη τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. κατὰ τὴ Γενικὴ Συνέλευση, μοιράστηκε τὸ Répertoire des dix-huitiemistes, πού μόλις κυκλοφόρησε ἀπὸ τὴ Διεθνή Ἑταιρεία Μελέτης τοῦ 18ου αἰώνα, Répertoire στὸ ὁποῖο ὑπάρχουν τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων μελετητῶν τοῦ Διαφωτισμοῦ ἀλλὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ἀσχολουμένων μὲ τὴ μελέτη τοῦ 18ου αἰώνα: 10.520 ὀνόματα, ἀριθμὸς ὀπωσδήποτε ἐντυπωσιακός.

Στὸ διάστημα λοιπὸν αὐτὸ προετοιμάστηκε καὶ πρόκειται νὰ κυκλοφορήσει ὁ 24ος τόμος τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ τοῦ Ὁμίλου Ὁ Ἑρانيστῆς. Ὁ τόμος, 260 περίπου σελίδων, θὰ περιέχει δώδεκα «Μελετήματα» καὶ ὀκτὼ «Παρασχολήματα».

Στὸ ἴδιο διάστημα, ἀδιάλειπτη ἦταν ἡ ἐκπροσώπηση τοῦ Ὁμίλου στὶς συνεδρίες τῆς Διεθνοῦς Ἑταιρείας, καθὼς μάλιστα ὁ εκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδας ἐκλέχτηκε δεύτερος ἀντιπρόεδρος τῆς

Διεθνούς Έταιρείας. Συμμετοχή στις συνεδρίες αλλά και συμμετοχή με ανακοινώσεις στα επιστημονικά συμπόσια τα οποία οργανώνουν οι εθνικές εταιρείες που φιλοξενούν κάθε φορά τη συνεδρία της Διεθνούς Έταιρείας. Και ακόμα με τη σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. ο Ο.Μ.Ε.Δ. αποφάσισε να συνδράμει, όπως κάνουν και οι μεγάλες εταιρείες, για να χορηγηθούν υποτροφίες σε νέους επιστήμονες προκειμένου να λάβουν μέρος στο Διεθνές Συνέδριο του Διαφωτισμού που τον Αύγουστο του 2003 έλαβε χώρα στο Λός Άντζελες των Ήνωμένων Πολιτειών.

Στο Συνέδριο αυτό ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα των εκλογών που έγιναν μεταξύ των μελών της Διεθνούς Έταιρείας για την ανάδειξη των μελών του Προεδρείου της για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Στις εκλογές αυτές ή ελληνική εταιρεία, ο Ο.Μ.Ε.Δ., είχε μία σημαντική επιτυχία, αφού ο Έλληνας αντιπρόσωπος εξελέγη σε μία από τις υψηλές θέσεις του Προεδρείου, επιτυχία σημαντική, διότι τις θέσεις αυτές τις μονοπωλούν, κατά κανόνα, οι αντιπρόσωποι των μεγάλων εταιρειών. Το γεγονός ότι εξελέγη ο Έλληνας αντιπρόσωπος είναι ένδειξη του κύρους που έχει κατορθώσει να αποκτήσει ο Ο.Μ.Ε.Δ. στη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Μέσα στην ίδια προοπτική σχεδιάζει το Δ.Σ. να εγκαινιάσει έναν ηλεκτρονικό κόμβο στο διαδίκτυο που να παρουσιάζει τον Ο.Μ.Ε.Δ., την ιστορία του, τα δημοσιεύματά του, τις δραστηριότητές του.

Αναφερόμενος στην προσπάθεια που είχε αναλάβει ο Άλκης Άγγελο να εκδώσει την Άλληλογραφία του Εύγε-νιου Βούλγαρη στη σειρά του Όμιλου «Νέα Έλληνικά Κείμενα», προσπάθεια

που διακόπηκε με τον θάνατό του, ενημέρωσε τη Γ.Σ. πως δεν έγινε ακόμα δυνατό να παραληφθούν από την οικογένεια τα σχετικά κατάλοιπα του Άλκη Άγγελο, ώστε να συνεχιστεί το έργο που άφησε ήμιτελές.

Τέλος, αναφερόμενος στα οικονομικά του Όμιλου ανακοίνωσε ότι, με σύντομες ενέργειες του Δ.Σ., εξασφαλίστηκαν τα αναγκαία έσοδα. Φροντίσαμε, με άλλα λόγια, είπε, και στο διάστημα της τελευταίας διετίας να εισρεύσουν χρήματα στο ταμείο του Όμιλου από ποικίλες πηγές: το Ίδρυμα Ουράνη και το Ίδρυμα Κωστοπούλου. Όσον αφορά τη συνδρομή που εισπράττει ο Όμιλος από τα μέλη του, καθώς είχε διαπιστωθεί, στην προηγούμενη Γενική Συνέλευση, ότι είναι εξαιρετικά χαμηλή σε σύγκριση με άλλες επιστημονικές εταιρείες, αποφασίστηκε από το Δ.Σ. να αναπροσαρμοστεί στο ποσό των 15 ευρώ.

Μετά τον απολογισμό του Γενικού Γραμματέα, ο Ταμίας του Όμιλου κύριος Παναγιώτης Μιχαηλάρης ενημέρωσε αναλυτικά τη Γενική Συνέλευση για την οικονομική κατάσταση του Ο.Μ.Ε.Δ. και διένευε γραπτό σημείωμα με την αναλυτική κατάσταση των οικονομικών.

Στη συνέχεια διαβάστηκε ο ισολογισμός και η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής και κατόπιν διεξήχθησαν οι ψηφοφορίες για τη σύνθεση της Ε.Ε. και τη σύνθεση του Δ.Σ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, στην Ε.Ε. εξελέγησαν οι Βασιλική Μπόμπου-Σταμάτη, Βασιλική Πάτσιου και Κωνσταντίνος Πιτσάκης, ενώ για το Δ.Σ. οι Π. Μιχαηλάρης, Χ. Πατρινέλης, Φίλιππος Ηλιού και Δημήτρης Σπάθης.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ Ο.Μ.Ε.Δ. ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2004-2005

Μετά τις άρχαιερασείες τής 8ης Ίανουαρίου 2004 τὰ παραμένοντα και τὰ νεοεκλεγέντα μέλη του Δ.Σ. συνήλθαν και συγκροτήθηκαν σέ σῶμα ὡς ἐξής: Βασ. Σφυρόερας πρόεδρος, Έμμ. Ν. Φραγκίσκος αντιπρόεδρος, Δ. Γ. Άποστολό-

πουλος γενικός γραμματέας, Π. Δ. Μιχαηλάρης ταμία, Πηνελόπη Στάθη είδ. γραμματέας, Φίλιππος Ήλιού, Κώστας Λάμπας, Χ. Γ. Πατρινέλης, Δημήτρης Σπάθης μέλη.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ Ο.Μ.Ε.Δ. ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΗΛΙΟΥ

Όμιλος Μελέτης
του Έλληνικού Διαφωτισμού

Ψ' ή φ ι σ μ α

Τὸ Διοικητικό Συμβούλιο του Όμιλου Μελέτης του Έλληνικού Διαφωτισμού (Ο.Μ.Ε.Δ.) με τὸ ἄγγελμα του θανάτου του

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΗΛΙΟΥ

μέλους του Δ.Σ. του Ο.Μ.Ε.Δ. και για σειρά ἐτών υπεύθυνου έκδοσης του ἐπισημονικού περιοδικού του Όμιλου Ό Έραμιστής, ἐκτιμώντας τή μεγάλη προ-

σφορά του στη Νεοελληνική Έπιστήμη και ιδιαίτερα στην έρευνα και τή μελέτη του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, ἀποφάσισε:

1. Νά παραστέϊ σύσσωμο στην κηδεία.
2. Νά καταθέσει στεφάνι στον τάφο του.
3. Νά ἀφιερῶσει στη μνήμη του ἕναν ἀπό τους προσεχεῖς τόμους του περιοδικού Ό Έραμιστής.

Άθήνα 5 Μαρτίου 2004

Ό Πρόεδρος Ό Γενικός Γραμματέας
Βασ. Σφυρόερας Δ. Γ. Άποστολόπουλος

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛΙΣΑΝΔΡΑΤΟΣ (1915-2004)

Όσοι παρακολούθησαν τὸ Συνέδριο για τὰ 140 χρόνια τής Ένώσεως τής Έπτανήσου με τήν Ελλάδα (25-27 Φεβρουαρίου 2004) θυμούνται ἀσφαλῶς τὸν Γιώργο Άλισανδράτο, καταπονημένο μεν ἀπό τήν ἀσθένειά του, πάντα ὅμως μειλίχιο και φιλικὸ πρὸς ὄλους. Διάβασε τήν ἀνακοίνωσή του («Έπτανησιακὸς Ριζοσπαστισμός. Τὸ Σχίσμα») και προήδρευσε στη δευτέρα ἀπογευματινή συνεδρία. Ήταν ἡ τελευταία του δημόσια ἐμφάνιση. Δυὸ μέρες ἀργότερα εἰσήχθη στο νοσοκομεῖο, ὅπου πέθανε τήν Κυ-

ριακή 7 Μαρτίου 2004, (καταλιπὸν τοῖς φίλοις πένθος).

Ό Γιώργος Άλισανδράτος γεννήθηκε στο Ληξούρι τὸ 1915 ὁ πατέρας του δάσκαλος. Έλαβε τήν ἐγκύκλιο παιδεία στη γενέτειρά του και κατόπιν στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Άθηνών. Μαθήτευσε ἐπίσης στο (ἀνεπίσημο) Φροντιστήριο του Μανόλη Τριανταφυλλίδη, του ὁποίου ἀργότερα —και ὡς τὸ θάνατο του Δασκάλου— ὑπῆρξε στενὸς συνεργάτης.

Άπό τὸ 1942 —και για σαράντα

σχεδόν χρόνια— υπηρέτουσε στην ιδιωτική Μέση Έκπαίδευση: στη Σχολή Μπερζάν αρχικά (όπου για μικρό ή μεγαλύτερο διάστημα είχε συναδέλφους τόν Νίκο Σβορώνο, τόν Άλκη Άγγέλου, τόν Όδυσσέα Λαμψίδη κ.ά.) και κατόπιν στη διάδοχο Σχολή Μωραΐτη, με τήν οποία διατήρησε δεσμούς ως τὸ τέλος. Χαιρόταν ιδιαίτερα ὅταν βρισκόταν ανάμεσα σέ παλιούς του μαθητές, οἱ ὅποιοι μὲ τή σειρά τους ἔδειχναν τήν ἀγάπη και τὸ σεβασμὸ τους στὸν παλιὸ καλὸ δάσκαλο.

Ἀπὸ τὸ 1932 —δηλαδή σέ ἡλικία 17 ἐτῶν— ἄρχισε νὰ δημοσιεύει ἐπιστολές, φιλολογικὰ σημειώματα κλπ. ἀρχικά σέ κεφαλονίτικα ἔντυπα, ἀργότερα σέ ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες και περιοδικά. Στὴν ἀρχὴ οἱ δημοσιεύσεις του ἦσαν μᾶλλον ἀραιές, ἀργότερα ὅμως —μετὰ τὸ 1960 περίπου— γίνονται πυκνότερες, ἐκτενέστερες και συνθετικότερες. Τὶς τελευταῖες ἰδίως δεκαετίες, ὅταν ἀποδεσμεύτηκε ἀπὸ τὰ διδακτικά του καθήκοντα, ἐπιδόθηκε μὲ ἀσυνήθη ἐπιμονὴ στὶς ἐπιστημονικὲς του ἐρευνες, τὶς ἐκδόσεις ἢ τὴν ἐπιμέλεια φιλολογικῶν ἐπιανεκδόσεων ἔργων Ἑπτανησίων λογοτεχνῶν, ὅπως τοῦ Λασκαράτου, τοῦ Μαβίλη, τοῦ Σπ. Ζαμπέλιου. Ἀναγραφὴ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Γ. Γ. Ἀλισανδράτου ἔχει συντάξει μὲ πολλὴ ἐπιμέλεια ὁ κ. Κώστας Τσιγκάκης (δημοσιευμένη στὰ Κεφαλληνιακά Χρονικά 7 (1999), 7-32).

Τὰ δημοσιεύματά του θὰ μπορούσαν νὰ διακριθοῦν θεματολογικά σέ πέντε κατηγορίες: Ἑπτανησιακὴ λογοτεχνία, Ἑπτανησιακὴ ἱστορία, Νεοελληνικὴ λογοτεχνία, Γλωσσικά, Ἐκπαιδευτικά. Αὐτὰ ἐκτὸς ἀπὸ πολλὲς ἐπιστολές σέ ἐφημερίδες γιὰ ἐπίκαιρα θέματα, βιβλιοκρισίες, προλόγους, νεκρολογίες κλπ.

Ἀπὸ τοὺς Ἑπτανήσιους λογοτέχνες ἐκεῖνος ποὺ συγκέντρωσε περισσότερὸ τὴν προσοχὴ του ἦταν, πολὺ φυσικά, ὁ Διονύσιος Σολωμός. Τὰ κυριότερα δημοσιεύματά του γι' αὐτὸν συγκεντρώθηκαν πρόσφατα σέ ἐνιαῖο τόμο, μὲ τὴ φροντίδα τῆς Κυρίας Τασίας Γ. Ἀλισανδράτου και πρόλογο τοῦ καθηγητῆ Π. Δ. Μαστροδημήτρη, τὰ Σολωμικὰ Μελετήματα (ἔκδ. Πορεία), Ἀθήνα 2004, 216 σ. Ἐπὶ δεκαετίες ἐπίσης τὸν ἀπασχόλησε ὁ Ἀνδρέας Λασκαράτος, τοῦ ὁποῦ ἐξέδωσε ἐπιστολές, αὐτοβιογραφικὰ κείμενα κλπ. Ἐπιανεξέδωσε ἐπίσης, μὲ ἐκτενὴ προλεγόμενα, γλωσσάριο κλπ., τὸ ἔργο τοῦ Λασκαράτου Ἰδοῦ ὁ Ἄνθρωπος (ἔκδ. Ἑρμῆς NEB), Ἀθήνα 1970, 216 σ. Δημοσίευσε ἐπίσης μελέτες γιὰ τὸν Κάλβο, τὸν Βαλαωρίτη, τὸν Μικέλη Ἀβλιχο, τὸν Παν. Βεργωτῆ, τὸν Μαβίλη, τοῦ ὁποῦ ἐπιανεξέδωσε τὰ Ποιήματα (ἔκδ. Ἰδρύματος Ἑλένης και Κώστα Οὐράνη), Ἀθήνα 1990, 237 σ. Ἐπιανεξέδωσε ἐπίσης τὰ Κριτικὰ Κείμενα τοῦ Σπ. Ζαμπέλιου, μὲ ἐκτενὴ εἰσαγωγικὰ σχόλια (ἔκδ. Ἰδρύματος Ἑλένης και Κώστα Οὐράνη), Ἀθήνα 1999, 310 σ. Στὰ κατάλοιπά του ὑπάρχει πολὺ ὕλικὸ γιὰ μὲν νὰ ἐκδοσῆ τῶν ποιημάτων τοῦ Μικέλη Ἀβλιχο.

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Γ. Ἀλισανδράτου γιὰ τὴν ἑπτανησιακὴ ἱστορία συγκεντρώθηκε σχεδόν ἀποκλειστικά στὸ κίνημα τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ (1848-1864) και ιδιαίτερα στοὺς δύο μαχητικοὺς και πολυπαθεῖς ἡγέτες του, τὸν Ἰωσήφ Μομφερράτο και τὸν Ἠλία Ζερβὸ Ἰακωβάτο. Ἀξιοσημείωτες εἶναι οἱ ἐκδόσεις αὐτοβιογραφικῶν σημειωμάτων και ἐπιστολῶν τους, ποὺ ρίχνουν νέο φῶς στὴ ζωὴ και τὴ δράση τῶν δύο αὐτῶν εὐγενικῶν ὅσο και τραγικῶν ἡρώων. Σχετικὰ μὲ τὶς ἱστορικὲς καταβολές τοῦ Ρι-

ζοσπατισμού σημειώνω δύο έκτενείς μελέτες του: «Ο Έπτανησιακός Ριζοσπαστισμός και οι σχέσεις του με τις Γαλλικές Έπαναστάσεις του 1789 και του 1848 και το Ιταλικό Risorgimento» (1991) και «Από τόν Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό στον Έπτανησιακό Ριζοσπαστισμό και τὸ νέο ἑλληνικό κράτος» (2003). Μία έκτενης ἐπισκόπηση τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ θὰ δημοσιευθεῖ προσεχῶς ἀπὸ τὴν Ἐταιρεία Κεφαλληνιακῶν Ἱστορικῶν Ἐρευνῶν.

Ἀξιόλογα εἶναι ἐπίσης τὰ ἐρμηνευτικά σχόλια τοῦ Ἀλισανδράτου σὲ κείμενα Νεοελλήνων λογοτεχνῶν: Οἱ Θερμοπόλες τοῦ Καβάφη, τὸ Ταξίδι τοῦ Ψυχάρη, τὰ γλωσσικά τοῦ Παλαμᾶ, οἱ κοινωνικὲς ιδέες τοῦ Κων. Χατζόπουλου, ὁ Πραγματευτὴς τοῦ Γρυπάρη, ὁ χριστιανικὸς λυρισμὸς τοῦ Σικελιανοῦ καὶ τοῦ Βάροναλη, τὸ ἐπιτάφιο ἐπίγραμμα τοῦ Καζαντζάκη. Ἀξιοσημείωτη εἶναι ἐπίσης ἡ ἔκδοση — με ἔκτενη εἰσαγωγικά — μιᾶς μακρᾶς ἐπιστολῆς ἐνὸς ἀκροατῆ τοῦ Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ στὴν Κεφαλονιά (1777).

Στηνὸς συνεργάτης τοῦ Μανόλη Τριανταφυλλίδη, ὁ Γ. Ἀλισανδράτος διατήρησε ἰσόβιο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν γλώσσα, τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, τὰ λεξικά καὶ τὶς γραμματικὲς τῆς δημοτικῆς. Σαράντα σχεδὸν δημοσιεύματά του ἀναφέρονται σὲ συναφῆ ζητήματα. Σὲ πρωιμότερη ἐποχὴ τοῦ δημοτισμοῦ ἀναφέρονται πολλὲς μελέτες καὶ ἐκδόσεις ἐπιστολῶν τοῦ — ἄδικα ξεχασμένου σήμερα — Ν. Κονεμένου, καθὼς καὶ ποικίλα σχόλια γιὰ τὴ Συναγωγὴ νεολογισμῶν ἀπὸ τὸν Στέφ. Κουμανούδη. Ἐπανειλημμένα σχολίασε τὴ μικρὴ καὶ τὴ μεγάλῃ Γραμματικὴ τοῦ Μανόλη Τριανταφυλλίδη (γιὰ τὸν ὁποῖο, ἄς σημειωθεῖ, ἔχει ἔτοιμη — στὰ κατάλοιπά του — ἔκτενη μελέτη γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ

ἔργο του). Παρακολουθοῦσε ἐπίσης — συχνὰ με ἐνδιαφέρουσες κρίσεις καὶ παρατηρήσεις — πολλὰ νεότερα ἔργα ποὺ ἀφοροῦν τὴ γλώσσα: τὸ Συντακτικὸ τοῦ Τζάρτζανου, τὴ Γραμματικὴ τοῦ Τσοπανάκη, τὸ Λεξικὸ τῆς Μεσαιωνικῆς Ἑλληνικῆς Δημῶδου Γραμματείας (1100-1669) τοῦ Κριαρᾶ καὶ τὸ Λεξικὸ τῆς Σύγχρονης Δημοτικῆς Γλώσσας τοῦ ἰδίου.

Ὡς ἐκπαιδευτικὸς ἀσχολήθηκε συχνὰ με ἐπίκαιρα ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα, γιὰ τὰ ὁποῖα δημοσίευε τὶς ἀπόψεις του: «Τὸ ἀκαδημαϊκὸ ἀπολυτήριον», «Τὰ νέα ἑλληνικά στὴ Μέση Παιδεία», «Ἡ ποίηση στὴν παιδεία» κ.ἄ.

Γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἔργου του βραβεύθηκε τὸ 1994 ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καὶ τὸ 1997 τιμῆθηκε με τὸ κρατικὸ βραβεῖο λογοτεχνίας. Ἡ Ἐταιρεία Κεφαλληνιακῶν Ἐρευνῶν τοῦ ἀφιέρωσε τοὺς τόμους 7 (1998) καὶ 8 (1999) τοῦ περιοδικοῦ τῆς Κεφαλληνιακῆς Χρονικῆς, τοῦ ὁποῖο ἄλλωστε τὴν ἐκδοτικὴ ἐπιμέλεια (ὡς τὸν 6ο τόμο) εἶχε ἀναλάβει ὁ Γ. Ἀλισανδράτος. Τιμῆθηκε ἐπίσης με ἐπιστημονικὴ ἡμερίδα (17.5.2003) ἀπὸ τὴν Ἐταιρεία Κερκυραϊκῶν Σπουδῶν καὶ ἐκδόθηκε σχετικὸς τόμος: Τιμὴ στὸν Γιώργο Ἀλισανδράτο, Κέρκυρα 2005. Ἄς σημειωθεῖ τέλος ὅτι ὁ Γ. Ἀλισανδράτος ἦταν συνεργάτης τοῦ Ἐρανοστῆ καὶ γιὰ μιὰ περίοδο μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ.

Ἄλλὰ πέρα ἀπὸ τὶς ἐπιστημονικὲς ἐπιδόσεις καὶ διακρίσεις ὁ Γιώργος Ἀλισανδράτος, ὡς ἄνθρωπος, ἦταν ὑπόδειγμα ἠθους καὶ σεμνότητος, ὑπεύθυνος πολίτης, πρόθυμος ἀρωγὸς καὶ πολύτιμος φίλος. Ἔτσι, νομίζω, θὰ ἐξακολουθήσει νὰ ζῆ στὴ μνήμη μας. Μὴ λέγε θνάσκειν τοὺς ἀγαθοὺς.

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑ

Τὴν 21η Μαΐου τοῦ 2004 συμπληρώθηκαν ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Κ. Θ. Δημαρᾶ. Μὲ ποικίλα δημοσιεύματα τιμήθηκε ἡ ἐπέτειος αὐτή.

Τὴν 21η Μαΐου κυκλοφόρησε ὁ 24ος τόμος τοῦ Ἑρανιστῆ, ἀφιερωμένος στὰ σαράντα χρόνια ἀπὸ τὴ δημοσίευση τοῦ πρώτου τόμου τοῦ περιοδικοῦ.

Στὸ κυριακάτικο φύλλο τῆς ἐφημερίδας Τὸ Βῆμα τῆς 30ῆς Μαΐου ὑπῆρχε ἀφιέρωμα στὸν Δημαρᾶ, παλαιὸ συνεργάτη τῆς ἐφημερίδας, μὲ ἄρθρα τῶν Ἀλέξανδρου Ἀργυρίου, «Ὁ διαρκέστερος συνεργάτης τοῦ “Βῆματος”», Δ. Γ. Ἀποστολόπουλου, «Ὁ μελετητῆς τοῦ Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ», Νάσου Βαγενᾶ, «Σχέσεις μὲ τὴ γενιὰ τοῦ ’30», Mario Vitti, «Ὁ ἱστορικὸς τῆς λογοτεχνίας», Μανόλη Σαββίδη, «Μετὰ ἕναν αἰῶνα».

Στὸ ἔνθετο τῆς ἐφημερίδας Ἐλευθεροτυπία (Βιβλιοθήκη), τῆς 7ης Ἰανουαρίου 2005, ὑπῆρχε ἐκτενὲς ἀφιέρωμα στὸν Δημαρᾶ μὲ ἄρθρα τῶν Δ. Γ. Ἀποστολόπουλου, «Ὁ Κ. Θ. Δημαρᾶς καὶ ὁ Μανουὴλ Γεδεών», Ἀλέξανδρου Ἀργυρίου, «Τὰ κυλιόμενα ἐνδιαφέροντα τοῦ Κ. Θ. Δημαρᾶ», Σπ. Ἀσδραχᾶ, «Ἡ Ἀριστερά καὶ ὁ Κ. Θ. Δημαρᾶς», Ἐφης Γαζῆ, «“Συζῶ μὲ τὸ ἔργο μου”», Γιώργου Δερτιλῆ, «Ψυχρότητα, ἐγκεφαλικότητα, θερμότητα: ἡ ταλάντωση ἑνὸς ἱστορικοῦ», Diana Haas, «Οἱ ἀναμνήσεις του ἀπὸ τὸν Καβάφη», Μαριλίζας Μητσοῦ, «“Ἦσαν φαίνεται ἀκόμη τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς ἐποχῆς τέκνα”», Βασίλη Παναγιωτόπουλου, «Ὁ ἱστορικὸς τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας καὶ ἡ

Ἱστορία» καὶ Ἀλέξη Πολίτη, «“Δράξασθε παιδείας”».

Τέλος τὸ περιοδικὸ Ἄντι, στὰ τεύχη 848-849 (29 Ἰουλίου 2005) καὶ 850 (9 Σεπτεμβρίου 2005), παρουσίασε ἀμητὸ ἄρθρων ἀφιερωμένων στὸν Δημαρᾶ: Σπ. Ἀσδραχᾶς, «Δημαρᾶς, 1945: ἡ φάση τοῦ πολέμου», Μαρία Γυπαράκη, «Χρόματα καὶ φωτοσκιάσεις πορτρέτου λογιόσυνης», Ἐλίζα-Ἄννα Δελβερούδη, «Index», Βάσια Καραγιάννη-Καραμπελιά, «Ὁ Κ. Θ. Δημαρᾶς στὸ Νεοελληνικὸ Ἰνστιτούτο τῆς Σορβόνης — καὶ μιὰ μικρὴ ἱστορία», Βασιλικὴ Κοντογιάννη, «Τὸ ἡμερολόγιο τοῦ Στέφανου Α. Κουμανοῦδη (Μιὰ πρώτη προσέγγιση)», Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ, «Ἡ γενναϊὸδωρη προσφορά», Κώστας Κριμπᾶς, «Ὁ Δημαρᾶς, ὅπως τὸν θυμᾶμαι», Παναγιώτης Μουλλάς, «Ὁ Κ. Θ. Δημαρᾶς καὶ ἡ σύνθεσή», Ἰωάννα Πετροπούλου, «Τὰ ὠραῖα φυτάρια», Πόπη Πολέμη, «Ἀπὸ τὴν πρωθύστηρη στὴν ἀροστελεύτια σύνθεσή: Γιὰ τὴν Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας καὶ τὸν Κωνσταντῖνο Παπαρηγόπουλο τοῦ Κ. Θ. Δημαρᾶ», Οὐρανία Πολυκανδριώτη, «Ἀπὸ τὸ ἀτομικὸ στὸ συλλογικὸ. Ἡ μελέτη τῆς ἐπιστολογραφίας ἀπὸ τὸν Κ. Θ. Δημαρᾶ», Γιώργος Τόλιας, «Τὰ σεμινάρια τοῦ Δημαρᾶ», Ἄντεια Φραντζῆ, «Κ. Θ. Δημαρᾶς σὲ πρῶτο πρόσωπο» καὶ Δ. Γ. Ἀποστολόπουλος, «Ὁ Κ. Θ. Δημαρᾶς, ὁ “Ὀμιλος Μελέτης τοῦ Ἑλληνικοῦ Διαφωτισμοῦ (Ο.Μ.Ε.Δ.) καὶ τὸ Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν (Κ.Ν.Ε.)».

ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑ, 1917-2004

Ἀπὸ τὸ «Σπουδαστήριον Νέου Ἑλληνισμοῦ» κυκλοφόρησε στὰ τέλη τοῦ 2005 τὸ ἔργο τοῦ Φίλιππου Ἡλιοῦ, Ἑργο-

γραφία Κ. Θ. Δημαρᾶ, 1917-2004, Ἀθήνα 2005 (299 σ.). Πολύτιμο βοήθημα, μὲ 2.825 λήμματα ἀναγραφῆς τῶν δημο-

σιευμάτων του Δημαρά και αναλυτικό Εύρετήριο που περιλαμβάνει ονόματα, τόπους και έννοιες. "Όπως όρθά σημειώνεται στο «Είσαγωγικό Σημείωμα»,

«ή Έργογραφία Κ. Θ. Δημαρά αποτελεί ένα συναρπαστικό ανάγνωσμα και τεκμήριο τής μελέτης του Νέου Έλληνισμού».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΟΡΑΗ

Στά έρευνητικά έργα που είχε σχεδιάσει ο Φίλιππος Ήλιου και δέν πρόφθασε νά τά ολοκληρώσει ήταν και μιá «Βιβλιογραφία Κοραή», ή όποία θά περιλάμβανε όχι μόνο ό,τι ο Κοραής είχε γράψει και δημοσιεύσει αλλά και ό,τι είχε γραφτεί γι' αυτόν από τήν εποχή του ως τό 1984.

Στά κατάλοιπα του Ήλιου βρέθηκαν

δεκαπέντε φάκελοι μέ τό υλικό που είχε συγκεντρώσει. Ο Ο.Μ.Ε.Δ., μέ τή σύμφωνη γνώμη τής οίκογένειας, ανέλαβε νά συμπληρώσει και νά δημοσιεύσει αυτό τό έργο ύποδομής που θά αποτελέσει, άσφαλώς, πολύτιμο βοήθημα για τούς μελετητές του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

2006: ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Τό 2006 συμπληρώνονται διακόσια χρόνια από τό θάνατο του Ευγένιου Βούλγαρη και όπως είναι φυσικό προγραμματίζονται νά γίνουν κάποιες εκδηλώσεις σέ πόλεις μέ τίς όποιες συνέδεσε τό όνομά του. Στην Κέρκυρα για παράδειγμα, τή γενέτειρά του, τό Τμήμα

Ίστορίας του Ίονιου Πανεπιστημίου έτοιμάζει ένα Συνέδριο. Ανάλογη εκδήλωση έτοιμάζεται στην Άγία Πετρούπολη, πόλη στην όποία έζησε και δημοσίευσε ο Βούλγαρης, εκδήλωση στην όποία ζητήθηκε από τον Ο.Μ.Ε.Δ. νά έχει τήν επιστημονική φροντίδα.

ΤΟ 12ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟ (Montpellier 8-15 Ίουλίου 2007)

Τό 12ο Διεθνές Συνέδριο για τό Διαφωτισμό ανέλαβε νά τό διοργανώσει ή Γαλλική Έταιρεία. Θά συνέλθει στο Montpellier από τίς 8 ως τίς 15 Ίουλίου 2007 μέ τή συνεργασία των τριών πανεπιστημίων του Μομπελιέ. Τό θέμα του Συνεδρίου είναι «Sciences, Techniques et Cultures au XVIIIème siècle / Knowledge, Techniques and Cultures in the 18th Century». Οι εργασίες του Συνε-

δρίου θά γίνουν στο Συνεδριακό Κέντρο «Corum» που βρίσκεται στο κέντρο τής πόλης.

Στή Γραμματεία του Ο.Μ.Ε.Δ. υπάρχει υλικό που αφορά τό Συνέδριο και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου, ό όποιος μπορεί νά άπευθύνεται και στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Συνεδρίου:

<http://www.congreslumieres2007.org>